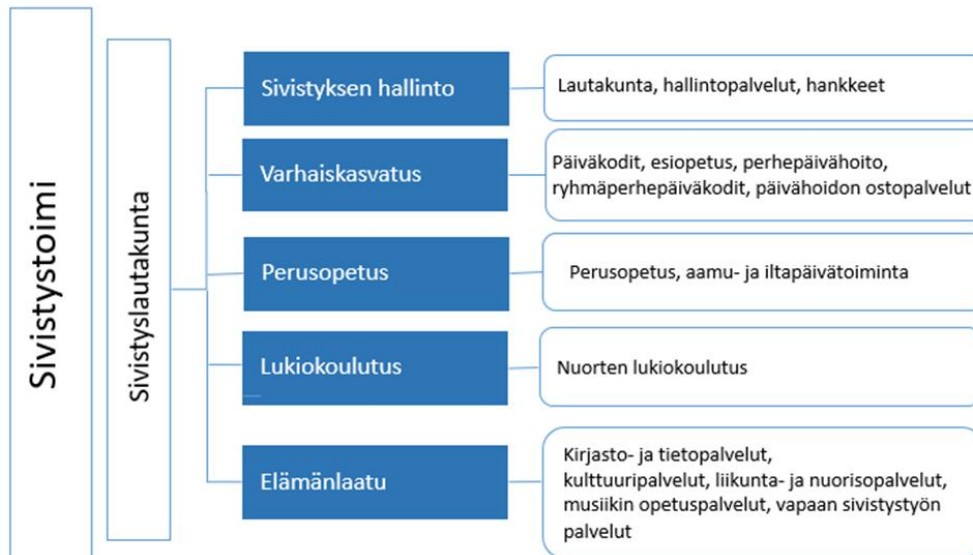

Sivistystoimi

Toimialan vastuhenkilö: Sivistysjohtaja Pekka Kares

Toimialan tehtäväkaavio

Toimialan päätehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Sivistystoimeen kuuluvat varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen, elämänlaadun ja hallinnon vastuualueet. Toimialan tehtävänä on tuottaa kasvatus-, opetus- ja koulutus- ja vapaa-ajan palveluita elinikäisen oppimisen ja kehittymisen tukemiseksi. Pää tavoitteena on toimivan ja taloudellisen peruspalveluverkoston avulla edistää ja vahvistaa kuntalaisten elämänhallintaa. Tavoitteen toteuttamisessa huomioidaan uudet tuottavuutta parantavat innovaatiot ja hyödynnetään laajan kolmannen sektorin mahdollisuudet. Keskeisintä on kuntalaisten omaehtoisen toiminnan aktivointi osallisuutta ja yhteisöllisyyttä hyödyntäen.

Toimialan katsaus suunnitelmajaksolle

Sastamalan kaupungin lasten ja nuorten määrä vähenee tulevina vuosina. Lasten ja nuorten vähenemisellä on suora vaikutus varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelujen tarpeeseen sekä muihin kaupungin tarjoamiin palveluihin.

Sivistyspalveluiden talouteen vaikuttaa keskeisesti tulojen väheneminen ja menojen kasvu mm. henkilöstömenoissa, palveluiden ostoissa ja toimitilakustannuksissa. Aikaisemmin toteutetut säästöpäätökset ja uudet talousarvion tasapainotustoimet osaltaan pienentävät talouden haastavaa tilannetta.

Näihin haasteisiin vastataan sivistystoimen palveluverkkoselvityksellä, jonka päivittäminen on käynnistynyt vuoden 2025 aikana. Palveluverkkoselvityksessä ja sen perusteella tehtävissä ratkaisuissa laadukkaat palvelut yhteensovitetaan talouden reunaehtoihin.

Oppimisen tuen uudistus on tullut voimaan 1.8.2025. Lakiuudistus sisältää perusopetuksessa koko tuen järjestämisen uudistuksen (opetussuunnitelma, toimintakulttuuri, mitoitukset, kelpoisuudet). Uuden perusopetuslain ja lukiolain mukaisen opetussuunnitelman paikallisia käytäntöjä jalkautetaan ja toimintakulttuuria kehitetään uudistuksen mukaisesti vuoden 2026 aikana.

Investointien osalta kouluinvestoinnit edelleen jatkuvat Sylvään koulun A-talon ja Muistolän koulun tilojen ensikertaisella kalustamisella ja varustamisella. Taloussuunnitelmakaudella Sylvään liikuntasalin ja uimahallin rakentaminen vaikuttavat sivistyspalvelujen toimintaan ja talouteen.

Tuloskortti / Toimialan toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Toimialan kaupunkistrategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toimenpiteet 2026
Osaamista tulevaisuuden tekijöille	Sivistystoimen palveluverkon päivittäminen	Sivistystoimen palveluverkkoselvitys on laadittu	Toteutunut / ei toteutunut	Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt keskeiset linjaukset Kuntalaisten ja henkilöstön osallistaminen Ikääntyneiden määrän kasvu on huomioitu palveluverkkoselvityksessä ja palveluiden järjestämisessä
Osaamista tulevaisuuden tekijöille	Oppimisen tuen uudistus on jalkautunut ja lain mukaiset toimintamallit oppimisen tuen järjestämiseen on otettu käyttöön ja edelleen kehitetty varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa.	Opetussuunnitelma on päivitetty ja toiminta jalkautettu esiopetuksen yksiköihin, kouluihin ja lukioon. Toimintamallit tuen järjestämisen osalta ovat käytössä kaikissa esiopetuksen yksiköissä, kouluissa ja lukiossa. Toimintakulttuuri esiopetuksen yksiköissä, kouluissa ja lukiossa on kehittynyt tuen uudistuksen mukaisesti.	Toteutunut / ei toteutunut Lukiossa TEE-pajojen toiminta on vakiintunut. (= erityisopettajan ja aineenopettajan ohjaama itsenäinen työskentely, jos opiskelija on jäänyt opinnoissa jälkeen esimerkiksi terveydentilan tai ajanhallinnan ongelmien vuoksi) Ryhmämuotoisen tukiopetuksen antamisesta on tullut vakiintunut toimintatapa.	Opetussuunnitelma on päivitetty ja hyväksytty. Uuden perusopetuslain ja lukiolain mukaiset opetussuunnitelman mukaiset paikalliset käytännöt on jalkautettu ja toimintakulttuuria on kehitetty uudistuksen mukaisesti. Ohjauksen käsikirja ohjaa oppimisen tuen toteuttamista lukiossa. Henkilöstöä on perehdytetty uudistukseen.
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Tuemme yhteisöllisyyttä ja mielen hyvinvointia tarjoamalla yhteisöllistä ja saavutettavaa toimintaa kuntalaisille poikkihallinnollisena yhteistyönä.	Jatketaan vakiintuneiden poikkihallinnollisten toimintamuotojen toteuttamista.	Toteutunut/ei toteutunut	Lasten ja nuorten kulttuuriviikot, kirjastoauton kesäkiertue ja liikuntarieha on järjestetty.

Tuloarviot ja määrärahat

Sivistystoimi					
Nettositova (1000 €)	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Sitovuustaso: toimintakate, netto*					
Toimintatuotot (+)	4 270	3 505	3 102	3 088	3 572
Valmistus omaan käyttöön (+)		0	0	0	0
Toimintakulut (-)	-54 652	-55 856	-58 263	-59 359	-63 093
Toimintakate, netto* (+/-)	-50 382	-52 351	-55 161	-56 271	-59 521
Poistot ja arvonalentumiset (-)	- 330	- 520	- 790	- 857	- 795
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-50 712	-52 871	-55 951	-57 128	-60 316

Lisätiedot:

Sivistystoimen hallinto

Toimielin: Sivistyslautakunta

Vastuualueen vastuuhenkilö: Talous- ja hallintopäällikkö Kirsi Sinisalo

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Sivistystoimen hallintopalvelut toimi vastuualueiden johdon kumppanina vastaten toimialan toiminnan ja talouden seurannasta ja raportoinnista, sisäisestä laskennasta, talousarvion ja taloussuunnitelmien laadinnasta, hankinnoista, lautakunnan kokousten valmistelu- ja sihteeritehtävistä ja päätösten täytäntöönpanosta sekä sille osoitetuista muista yleis-, talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävistä.

Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella

Tuloskortti / Lautakuntatason toiminnalliset tavoitteet

Toimialan kaupunkistrategiasta johdettu tavoite	Vastuualueen toimialan tavoitetta tukeva alatavoite	Toimialan alatavoitteen toteuttamisen toimenpide	Mittari
Osaamista tulevaisuuden tekijöille	Perehtymissuunnitelman laatiminen sivistystoimen henkilöstölle.	Perehtymissuunnitelman mukaisten yhteisten toimintamallien jalkauttaminen sivistystoimessa.	Perehtymissuunnitelma on laadittu. (K/E) Perehtymissuunnitelmassa määritetyt toimintamallit on otettu käyttöön sivistystoimessa. (K/E)

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028

Tuloarviot ja määrärahat

Sivistystoimen hallinto					
Nettositova (1000 €)	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Sitovuustaso: toimintakate, netto*					
Toimintatuotot (+)	0	465	500	500	500
Valmistus omaan käyttöön (+)	0	0	0	0	0
Toimintakulut (-)	0	- 925	-1 040	-1 072	-1 089
Toimintakate, netto* (+/-)	0	- 460	- 540	- 572	- 589
Poistot ja arvonalentumiset (-)	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	0	- 460	- 540	- 572	- 589

Lisätiedot:

Varhaiskasvatus

Toimielin: Sivistyslautakunta

Vastuualueen vastuuhenkilö: Varhaiskasvatusjohtaja Jarmo Korhonen

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tarjota laadukasta opetusta, hoitoa ja kasvatusta varhaiskasvatuskäisille lapsille. Varhaiskasvatus tarjoaa myös perusopetuslain mukaista esiopetusta esiopetuskäisille lapsille. Varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikka järjestetään kaikille halukkaille varhaiskasvatus- ja perusopetuslain mukaan. Varhaiskasvatus ja esiopetus perustuvat yhteistoimintaan lasten huoltajien kanssa ja osallisuutta vahvistetaan varhaiskasvatuslain ja esiopetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Varhaiskasvatus vastaa lasten kotihoidon- ja yksityishoidon tuesta, yksityisen palvelutuotannon palvelusetelipäätöksistä sekä toiminnan valvonnasta sääntökirjan mukaan sekä muille kunnille myytävistä ja muilta kunnilta ostettavista varhaiskasvatuspalveluista.

Sastamalan varhaiskasvatussuunnitelma on johdettu valtakunnallisista varhaiskasvatussuunnitelman perusteista. Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma toimii henkilöstön yhteisenä työvälineenä ja linjaa Sastamalan varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan. Asiakirja varmistaa toiminnan yhtenäisyyden ja lasten ja heidän perheidensä yhdenvertaisen kohtelun.

Vuoden 2026 alkaessa varhaiskasvatuksen palveluverkkoon kuuluu 12 kunnallista päiväkotia, 10 koulujen yhteydessä toimivaa esiopetusyksikköä ja 15 perhepäivähoitajaa. Lisäksi Sastamalassa on kaksi yksityistä päiväkotia. Yksityinen palvelu on kunnallista palvelua täydentävää palvelua ja se lisää asiakkaille valinnan vaihtoehtoja. Yksityisten päiväkotien palveluissa käytetään palveluseteliä.

Varhaiskasvatuksen palveluiden ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toiminnan laatu varmistetaan panostamalla henkilöstön kouluttautumiseen, osallistumalla valtakunnalliseen kehittämistyöhön sekä työtä tukeviin verkostoihin. Tukea tarvitsevien lasten mahdollisuutta osallistua ja oppia toisten kanssa tuetaan yksiköissä kuuden varhaiskasvatuksen erityisopettajan avulla. Lisäksi varhaiskasvatus- ja esiopetuskäisten tuen tarpeeseen vastataan yhteistyössä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Henkilöstön työhyvinvointiin ja työkyvyn ylläpitämiseen kiinnitetään huomiota.

Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella

Keikyän päiväkotia on juuri aloittanut toimintansa, johon Ulpun ja Tipulan päiväkotia ovat siirtyneet. 0-7 -vuotiaiden määrän arvioidaan vähenevän vuosittain ja varhaiskasvatuksen palveluverkon ylimääräisten lisäryhmien (Kiikan pk, Häijään pk) tarvetta tarkastellaan vuosittain. Varhaiskasvatuksen oma palvelusetelilaki astumassa voimaan vuonna 2026, jonka mukaisesti Sastamalan varhaiskasvatuksen palvelusetelitoiminta päivitetään.

Tuloskortti / Lautakuntatason toiminnalliset tavoitteet

Toimialan kaupunkistrategiasta johdettu tavoite	Vastuualueen toimialan tavoitetta tukeva alatavoite	Toimialan alatavoitteen toteuttamisen toimenpide	Mittari
Tarjomme mahdollisuuksia yhteisöllisyyteen ja osallisuuteen	Liitämme varhaiskasvatuksen toiminnan ja alle kouluikäiset lapset osaksi lasten ja nuorten osallisuuden toimintakulttuuria.	Luomme alle kouluikäisten osallisuuden rakenteet osaksi varhaiskasvatuksen toimintaan ja lasten ja nuorten osallisuuden rakenteisiin. Järjestämme alle kouluikäisten huippukokouksen.	Rakenteet osallisuuden lisäämiselle on luotu mainitulla tavalla (K/E) Lasten huippukokous on järjestetty (K/E)
Oppimisen tuen uudistuksen jalkauttaminen esiopetuksessa	Jalkautamme perusopetuslain mukaisen tuen uudistuksen esiopetuksessa ja vahistamme henkilöstön	Päivitämme esiopetussuunnitelman	Esiopetussuunnitelma on päivitetty (K/E)

	osaamista toimintakulttuurin muuttumisen mahdollistamiseksi.	Koulutamme ja perehdytämme henkilöstöä tuen uudistukseen liittyen	Henkilöstöä on koulutettu/perehdytetty tuen uudistukseen liittyen (K/E)

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028
0-7v ikäluokka 31.12.	1130	1 105	1095	1075	1055
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa, ostopalveluiden piirissä, palvelusetelillä ja esiopetuksessa.	802	780	750	740	720
Esiopetusikäisten ikäluokka (+ 2-vuotinen esiopetus)	190	163	160	160	165
Lasten kotihoidontuen piirissä + osittainen hoitoraha	105 + 73	105+45	100+70	100+60	100+60
Yksityisenhoidon tuen piirissä + palvelusetelien määrä	124	113	110	110	110

Tuloarviot ja määrärahat

Varhaiskasvatus Nettositova (1000 €) Sitovuustaso: toimintakate, netto*	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot (+)	906	600	529	514	498
Valmistus omaan käyttöön (+)		0	0	0	0
Toimintakulut (-)	-15 480	-16 048	-15 955	-16 196	-16 389
Toimintakate, netto* (+/-)	-14 574	-15 448	-15 426	-15 682	-15 891
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-17	-32	-58	-62	-66
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-14 591	-15 480	-15 484	-15 744	-15 957

Lisätiedot:

Perusopetus

Toimielin: Sivistyslautakunta

Vastuualueen vastuuhenkilö: Opetuspäällikkö Kati Heikkilä

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Perusopetuksen vastuualueen tehtävä on perusopetuslain mukaisen opetuksen järjestäminen oppivelvollisuusikäisille Sastamalassa asuville lapsille ja nuorille. Perusopetuksella on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa oppilaille jatko-opintokelpoisuuden. Opetus järjestetään valtakunnallisten opetussuunnitelmien perusteiden sekä paikallisen opetussuunnitelman mukaisesti.

Opiskeluhuollon palveluista koulukuraattoripalvelut, koulupsykologipalvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut tuottaa Pirkanmaan hyvinvointialue. Monialainen yhteistyö toteutuu osana perhekeskusverkoston toimintaa. Perusopetus tuottaa hyvinvointialueelle kehitysvammaisten lasten lyhytaikaisena huolenpitoa toteutuvan loma-ajanhoidon.

Perusopetusta annetaan Sastamalassa vuoden 2026 alkaessa 13 koulussa, joista 10 on alakouluja, kaksi yläkouluja ja yksi yhtenäiskoulu (vl 1–9). Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään 10 koululla. Varhaiskasvatus vastaa esiopetuksesta. Esiopetuksen ja esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen sekä esi- ja alkuopetuksen nivelvaiheessa tehdään tiivistä yhteistyötä. Perusopetuslain mukaista oppimisen ja koulunkäynnin tukea järjestetään kaikilla kouluilla. Erityisluokkaopetus on järjestetty alueellisissa ja koko kunnan perusopetusta palvelevissa erityisluokissa. Sastamalan perusopetuksessa järjestetään joustavaa perusopetusta (JOPO) 7.–9. luokan oppilaille, joiden oppivelvollisuuden suorittaminen on vaarassa esimerkiksi heikon opiskelumotivaation tai runsaiden poissaolojen vuoksi. Vanhan tuen tukiluokat (alakoulun ja yläkoulun luokat) vastaavat tuen tarpeeseen niiden oppilaiden kohdalla, jotka eivät edes vahvoin tukitoimenpitein muuten selviydy koulussa ja jotka tarvitsevat monipuolista tukea. Nuorten työpaja Rotvalliin kanssa tehdään yhteistyötä perusopetuksen päättövaiheessa tukea tarvitsevien oppilaiden osalta.

Laadukkaat ja ajantasaiset perusopetuksen palvelut turvataan huolehtimalla henkilöstön täydennyskoulutuksesta, olemalla mukana valtakunnallisissa kehittämistyössä ja turvaamalla hyvät oppimisympäristöt. Tuen järjestämisellä ja oppilashuollolla vahvistetaan kaikkien oppilaiden mahdollisuutta oppia.

Vuoden 2026 perusopetuksen kehittämisen painopisteitä ovat mm. oppimisen tuen uudistuksen mukaisen toimintakulttuurin kehittäminen, tiedolla johtamisen toimintamallien kehittäminen ja yhteisöllisyyttä tukevien toimintatapojen vahvistaminen. Monipuolisella kerhotoiminnalla tuetaan oppilaiden harrastusmahdollisuuksia.

Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella

Perusopetuksen oppilasmäärä laskee oppilasennusteen mukaan lukuvuonna 2026-27 noin 100 oppilaalla lukuvuoteen 2025-26 verrattuna. Tämä vaikuttaa myös oppilasmäärän mukaan kertyvään valtionosuuteen (kotikuntakorvaus). Lisäksi valtion erityisavustukset vähenevät ja yleiset kustannukset ovat kasvaneet. Vuoden 2025 talousarvion yhteydessä leikattiin perusopetuksen tuntijakoa merkittävästi. Tämä vaikutti myös tuntikehyksen kertymään. Vastaavasti tuen uudistuksen myötä on jouduttu lisäämään resursseja erityisopetukseen sekä tukiopetukseen. Perusopetuslain muutos toi velvoittavia minimi- ja tunti- ja ryhmäkokoja koskevia määrittelyjä. Uudistukseen liittyen on kuntien valtionosuuteen tehty korotus (yleiskatteellinen, ei korvamerkitty). Laajassa kouluverkossa tuen uudistus tuo lisäkustannuksia, sillä lain vaatimukset on toteuduttava yhdenvertaisesti kaikissa kouluissa ja eri tasoinen tuki on oltava saatavilla niin pienillä kuin isoillakin kouluilla (poislukien erityisluokkaopetus, jota ei ole järjestettävä kaikissa kouluissa).

Muistolan koulu ja esiopetus siirtyy valmistuviin väistötiloihin keväällä 2026. Tästä aiheutuu lisäkustannuksia (kalustus, materiaalit, vuokra). Äetsän koulu ja Sylvään koulu yhdistyvät elokuussa 2026. Muutoksesta saadaan henkilöstökulujen ja muiden kulujen säästöä. Vastaavasti koulukuljetuksien piiriin tulee lisää oppilaita ja Taitotalon vuokra nostaa Sylvään vuokratuloja. Sisäiset vuokrat nousevat myös Keikyän koulun uusien tilojen osalta. Oppilasmäärän laskua huomioidaan osaltaan tuntikehyksessä (yhdysluokat ja ryhmäkoko). Tuen uudistuksen myötä myös yhdysluokkien ryhmäkoko on pidettävä maltillisena, jotta oppimisen edellytyksiä tukevat oppimisjärjestelyt voidaan tehdä uuden lain mukaisesti.

Tuloskortti / Lautakuntatason toiminnalliset tavoitteet

Toimialan kaupunkistrategiasta johdettu tavoite	Vastuualueen toimialan tavoitetta tukeva alatavoite	Toimialan alatavoitteen toteuttamisen toimenpide	Mittari
Oppimisen tuen uudistus on jalkautunut ja lain mukaiset toimintamallit oppimisen tuen järjestämiseen on otettu käyttöön ja edelleen kehitetty varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa.	Perusopetuslain mukaiset toimintamallit oppimisen tuen uudistuksen osalta on jalkautettu ja toimintakulttuuri on muuttunut tuen uudistuksen mukaisesti.	Opetussuunnitelma on päivitetty ja toiminta jalkautettu kouluihin. Perusopetuslain mukaiset toimintamallit tuen järjestämisen osalta ovat käytössä kaikissa kouluissa. Toimintakulttuuri kouluissa on kehittynyt tuen uudistuksen mukaisesti.	Opetussuunnitelma on päivitetty ja hyväksytty. Uuden perusopetuslain ja opetussuunnitelman mukaiset paikalliset käytännöt on jalkautettu ja toimintakulttuuria on kehitetty uudistuksen mukaisesti. Henkilöstöä on perehdytetty uudistukseen.
Turvallinen toimintaympäristö	Perusopetuksen turvallisuusjohtamisen kehittyminen.	Turvallisuussuunnitelmien päivittäminen Turvallisuuskoulutusten toteuttaminen	Turvallisuussuunnitelmat on päivitetty Turvallisuuskoulutuksia on toteutettu

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Sastamalan oppilaskohtaiset kustannukset (ilman sairaalaopetusta ja vammaisopetusta)	11 193	11 000	12 000	12 000	12 000
Oppilasmäärä vl 1-6 (20.9.)	1414	1 318	1258	1193	1132
Oppilasmäärä vl 7-9 (20.9.)	809	784	760	743	725
Oppilasmäärä perusopetus yht.	2223	2 102	2018	1936	1857
Opetusryhmien keskipöytä vl 1-6	14,4	15	15	15	15
Opetusryhmien keskipöytä vl 7-9	16,1	16	16	16	16

Tuloarviot ja määrärahat

Perusopetus Nettositova (1000 €) Sitovuustaso: toimintakate, netto*	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot (+)	1 824	1 729	1 373	1 373	1 373
Valmistus omaan käyttöön (+)		0	0	0	0
Toimintakulut (-)	-27 650	-28 190	-30 595	-31 140	-31 547
Toimintakate, netto* (+/-)	-25 826	-26 461	-29 222	-29 767	-30 174
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-55	- 280	- 493	- 496	- 355
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-25 881	-26 741	-29 715	-30 263	-30 529

Lisätiedot:

Talousarviossa on huomioitu tuen uudistuksen vaikutukset (resurssin lisäykset, ei huomioitu TA2025:ssä). Lisäksi on huomioitu Äetsän koulun ja Sylvään koulun yhdistyminen (vakanssirakenne ja tuntikehys)). Muistolan koulun kalustus ja tvt-hankinnat on huomioitu investoinneissa. Väistöä aiheuttavat materiaalikulut on huomioitu Muistolan koulun käyttötaloudessa (kaikkia materiaalia ei voida sisäilmakohteesta siirtää, joten materiaaleja on uusittava). Vuokrien nousu uusien tilojen myötä (Taitotalo, Keikyän koulu, Mouhijärven yhteiskoulu) nostaa sisäisten vuokrien osuutta merkittävästi. Palkkojen nousun osuus on perusopetuksen henkilöstökulujen osalta merkittävä. Servin, Monetran ja Tieran kustannukset nousevat. Koulukuljetuskilpailutus ratkaisee kuljetuskustannusten tason.

Lukiokoulutus

Toimielin: Sivistyslautakunta

Vastuualueen vastuhenkilö: vt. Rehtori Kristiina Vuorinen

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Lukiokoulutus jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukiokoulutuksen tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen ja riittävien valmiuksien antaminen jatko-opintoihin ja työelämään. Sastamalan lukiokoulutus tarjoaa monimuotoisia lukio-opintoja nuorille. Lisäksi Vammalan lukio tarjoaa lukio-opintoja ammatillisessa koulutuksessa oleville kahden tai kolmen tutkinnon suorittajille. Myös Vammalan lukion perusvaltionosuudella rahoitettavat lentopallon ja shakin valmennuslinjat ovat osa opiskelumahdollisuuksien laaja-alaisuutta. Lukiokoulutuksessa edistetään kaikkien urheilijoiden tavoitteellisen urheilu-uran ja lukio-opintojen yhdistämistä erityisellä opintosuunnitelmalla.

Vammalan lukio on laadukas yleislukio, jonka tavoitteena on taata opiskelijoilleen hyvät lähtökohdat jatko-opintoihin ja työelämään. Laadukkaana opetuksen lisäksi toiminnassa kiinnitetään huomiota tulevaisuuden työelämässä vaadittuihin itsenäisen ja ryhmässä työskentelyn taitoihin. Kansainvälinen toiminta on suunnitelmallista, aktiivista ja jatkuvaa. Lukiokoulutuksessa tehdään aktiivista yhteistyötä korkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa.

Vammalan lukio tarjoaa niin laajat opiskelumahdollisuudet, ettei opiskelijan tarvitse hakeutua suurempien kaupunkien lukioihin. Kaikki valtakunnalliset pakolliset ja syventävät lukiokurssit tai valtakunnalliset pakolliset ja valinnaiset opintojaksot tarjotaan lähiopetuksena opiskelijoille vuosittain tai ainakin kerran lukio-opintojen aikana. Vammalan lukion toiminnassa korostuu kansainvälisyys.

Laadukkaat ja ajantasaiset lukiokoulutuksen palvelut turvataan huolehtimalla henkilöstön täydennyskoulutuksesta, seuraamalla valtakunnallista kehittämistyötä ja turvaamalla hyvät oppimisympäristöt sekä riittävän laaja opetustarjonta.

Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella

Vammalan lukiossa tarjotaan laadukasta opetusta ja keskitytään edistämään hyvinvointia, joka edistää oppimista ja hyvien jatko-opinto- ja työelämävalmiuksien saavuttamista. Monipuolisella ja laajalla opintojaksotarjonnalla varmistetaan, että oman kaupungin lähilukiossa on mahdollista rakentaa omannäköinen lukiopolku.

Oppimisen tuen uudistus ja erityisopetuksen laajeneminen lukiokoulutuksessa on vakiintunut toimintatapa. Varmistetaan, että henkilöstön osaaminen on ajantasaista ja vastaa lukiokoulutuksen tavoitteisiin.

Tehostetaan lukiokoulutuksen markkinointia valtakunnallisesti ja lähialueilla etenkin lisäämällä näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa.

Tuloskortti / Lautakuntatason toiminnalliset tavoitteet

Toimialan kaupunkistrategiasta johdettu tavoite	Vastuualueen toimialan tavoitetta tukeva alatavoite	Toimialan alatavoitteen toteuttamisen toimenpide	Mittari
Tarjoamme mahdollisuuksia yhteisöllisyyteen ja osallisuuteen	Lukion kansainvälisyystoiminta on suunnitelmallista	Kansainvälisyysuunnitelman laatiminen	Kansainvälisyysuunnitelma on laadittu
Panostamme lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin	Lukiolain mukaiset toimintamallit oppimisen tuen järjestämiseen on otettu käyttöön ja edelleen kehitetty.	Ohjauksen käsikirja ohjaa oppimisen tuen toteuttamista.	TEE-pajojen toiminta on vakiintunut. (= erityisopettajan ja aineenopettajan ohjaama itsenäinen työskentely, jos opiskelija on jäänyt opinnoissa jälkeen esimerkiksi terveydentilan

			tai ajanhallinnan ongelmien vuoksi) Ryhmämuotoisen tukiopetuksen antamisesta on tullut vakiintunut toimintatapa.

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Opiskelijat, nuorten lukiokoulutus	277	285	304	290	290
Opiskelijat, ammattilukio	8	10	8	8	8
Opetusryhmien keskikoko	22,8	26	26	26	26
Kevään ylioppilastutkinnon yleisarvosana	4,40	4,35	4,35	4,35	4,35
Kustannukset e / opiskelija (ilman ammattilukiolaisia)	9280	8817	9140	9000	9000

Tuloarviot ja määrärahat

Lukiokoulutus					
Nettositova (1000 €)	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Sitovuustaso: toimintakate, netto*					
Toimintatuotot (+)	402	19	21	21	21
Valmistus omaan käyttöön (+)		0	0	0	0
Toimintakulut (-)	-3 065	-2 691	-2 825	-2 960	-3 000
Toimintakate, netto* (+/-)	-2 663	-2 673	-2 804	-2 939	-2 979
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-24	-16	-11	-14	-17
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-2 687	-2 688	-2 815	-2 953	-2 996

Lisätiedot:

Elämänlaatu

Toimielin: Sivistyslautakunta

Vastuualueen vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja Pekka Kares

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Elämänlaadun vastuualueen tehtävänä on järjestää ja mahdollistaa kuntalaisille vapaa-aikapalveluita, jotka luovat pohjaa henkiseen, fyysiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin sekä tukevat kasvua, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Toiminta ulottuu kaikkiin ikä- ja väestöryhmiin. Lasten ja nuorten palveluiden osalta vastuualueen toiminta on keskeinen osa perhepalveluverkostoa.

Liikunta- ja nuorisopalvelut yhdistyivät yhdeksi toimintayksiköksi 1.1.2021. Liikuntapalveluiden tehtävät määritellään liikuntalaissa (390/2015) ja nuorisopalveluiden tehtävät nuorisolaissa (1285/2016). Liikunta- ja nuorisopalvelut järjestävät monipuolisesti maksuttomia ja/tai edullisia hyvinvointia edistäviä palveluita kaiken ikäisille kuntalaisille. Yksikön tehtäväkenttään sisältyy mm. liikuntapaikkojen hoito- ja kunnossapito tehtävät sekä varaukset, uimaopetus ja vesiliikunta sekä muu ohjattu liikuntatoiminta, kerho- ja leiritoiminta, yksilö- ja pienryhmätyö, nuorisotilatyö, liikuntaneuvonta- ja terveysliikunnan järjestäminen sekä erityisryhmien liikunnanohjaus. Toiminnassa painottuu järjestöjen ja seurakuntien kanssa tehtävä tiivis yhteistyö sekä kuntalaisten osallisuuden tukeminen (mm. seuraparlamentin järjestäminen ja nuorisovaltuuston ohjaaminen).

Kirjasto- ja tietopalveluja tarjotaan kirjastolain (1492/2016) 6 §:n mukaan: tarjotaan pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisältöihin, ylläpidetään monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistetään lukemista, kirjallisuutta ja yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua, tarjotaan tietopalvelua ja ohjausta tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon sekä tarjotaan tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan.

Kulttuuripalveluiden tehtävät määritellään kuntien kulttuuritoimintalaissa (166/2019). Kunnan tehtävänä on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä, luoda edellytyksiä taiteelliselle työlle ja toiminnalle, edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteellisen taide- ja kulttuurikasvatukseen, edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa, edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa, edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

Sastamalan Opisto tuottaa laadukkaita vapaan sivistystyön palveluita tarjoten kuntalaisille monipuolisia mahdollisuuksia vapaa-ajanviettoon ja elinikäiseen oppimiseen. Osa opetustunneista kohdennetaan työllisyyttä ja elämänhallintaa tukeviin koulutuksiin. Sastamalan Opisto järjestää kotoutumiskoulutusta maahanmuuttajille, joiden kotoutumisohjelmaan kotoutumiskoulutus on kirjattu.

Sastamalan Taidekoulu tuottaa laadukkaita taiteen perusopetuksen palveluita. Taidekoulu tarjoaa opetusta musiikissa (laaja oppimäärä) sekä tanssissa, teatterissa, käsityössä ja kuvataiteessa (yleinen oppimäärä). Opetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tapahtuvaa, tavoitteellista ja tasolta toiselle siirtyvää kunkin taiteenalan opetusta.

Vastuualueen toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella

Nykyisiä sisä- ja ulkoliikuntapaikkoja kunnostetaan ja uusia rakennetaan. Koulunuorisotyön käytäntöjä kehitetään.

Kirjasto- ja tietopalveluissa painopistealueena on lasten- ja nuortenkirjastotyö (etenkin perusopetuksen yhteistyösopimuksen toteuttaminen) sekä toiminnan kehittäminen kohti valtakunnallisen Lukeva kunta -hankkeen (meillä Lukeva Sastamala) tavoitteita. Henkilöstöresurssin pienemisen (- 2htv vuodesta 2025) myötä työtehtäviä ja toimintatapoja muotoillaan uudelleen mm. kehittämällä henkilöstön tiimirakennetta.

Sastamalan Opiston opetustilojen esitystekniikkaa nykyaikaistetaan digi-investointirahalla. Työllisyyttä edistävien koulutusten (ml. kotoutumiskoulutus) toteutus ja kehitystyö jatkuu yhteistyössä työllisyyspalvelun kanssa.

Tuloskortti / Lautakuntatason toiminnalliset tavoitteet

Toimialan kaupunkistrategiasta johdettu tavoite	Vastuualueen toimialan tavoitetta tukeva alatavoite	Toimialan alatavoitteen toteuttamisen toimenpide	Mittari
Tarjoamme mahdollisuuksia osallisuuteen ja yhteisöllisyyteen.	Vahvistetaan vaikuttamistoimielinten roolia elämänlaadun palveluiden suunnittelussa.	Järjestetään vaikuttamistoimielimille vähintään yksi osallistava työpaja poikkihallinnollisesti, esitellään elämänlaatupalveluiden palveluita vaikuttamistoimielimille ja pyydetään tarvittaessa lausuntoja.	Vähintään yksi työpaja toteutunut (K/E) Elämänlaatupalveluiden toimintayksiköiden (6) toteutuneet esittelyt vaikuttamistoimielimissä. Vaikuttamistoimielimiltä (kulttuuriasiainneuvottelukunta, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, nuoristovaltuusto) on pyydetty lausunnot palveluverkkoselvitykseen.
Kaupungin vetovoima ja imago	Tuotetaan kiinnostavia vapaa-ajanpalveluita ja tapahtumia.	Toteutetaan asiakas- ja kävijätyytyväisyystutkimus.	Asiakas- ja kävijätyytyväisyys kyselyissä vähintään aiemmalla tasolla tai parempi.
Sivistyksen palveluverkon päivittäminen.	Ikääntyneiden määrän kasvun huomioiminen palveluverkkoselvityksessä ja palveluiden järjestämisessä.	Osana palveluverkkoselvitystä on tunnistettu 75-vuotta täyttäneiden merkittävän määrän kasvun vaikutukset tulevaisuuden palvelutarpeeseen.	Palveluverkkoselvityksessä on tunnistettu 75-vuotta täyttäneiden määrän kasvun vaikutukset tulevaisuuden palvelutarpeeseen (K/E).
Tarjoamme mahdollisuuksia yhteisöllisyyteen ja osallisuuteen	Liikkumisohjelmaan liittyvien tavoitteiden ja kehittämistoimenpiteiden valinta sekä toimeenpano poikkihallinnollisena yhteistyönä.	Selvitetään mahdollisuudet jatkaa liikkumisohjelman valmistelua hankerahoituksella.	Hankerahoitus suunnitelman jatkotyöstöön (K/E)

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Asiakaskäynnit	1 025 000	750 000	850 000	850 000	850 000
Järjestöavustusten määrä, euroa/asukas	10,38	8	8	8	8
Opistojen opetustuntien määrä:	27 165	27 500	27 100	26 100	26 100
Sastamalan Taidekoulu					
Sastamalan Opisto					
Elämänlaatupalvelut; käyttötalouden nettomenot/asukas	312	315			
Kirjasto- ja tietopalvelut; kokonaislainausmäärä	431 283	430 000	430 000	430 000	430 000

Tuloarviot ja määrärahat

Elämänlaatu Nettositova (1000 €) Sitovuustaso: toimintakate, netto*	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot (+)	1 139	693	680	680	1 180
Valmistus omaan käyttöön (+)		0	0	0	0
Toimintakulut (-)	-8 458	-8 002	-7 847	-7 991	-11 068
Toimintakate, netto* (+/-)	-7 319	-7 308	-7 167	-7 311	-9 888
Poistot ja arvonalentumiset (-)	- 234	- 193	- 228	- 285	- 357
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-7 553	-7 501	-7 395	-7 596	-10 245

Lisätiedot: